

ZAŁĄCZNIK NR 2

INDYWIDUALIZACJA NA LEKCJI WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Przez indywidualizację należy rozumieć respektowanie indywidualnego tempa uczenia się oraz różnice osobowościowe uczniów. Dostosowywanie środków, poziomu wymagań i metod do rzeczywistych możliwości ucznia (fizycznych, intelektualnych, emocjonalnych), stworzenie warunków, w których uczeń może działać w tempie sobie właściwym. Różnicowanie zakresu i układu treści.

W nauczaniu zbiorowym wspólny może być moment startu, natomiast rezultaty etapowe i końcowe - ze względu na zróżnicowane właściwości uczniów - nie mogą być osiągnięte w tym samym czasie. Narzucone z zewnątrz tempo zbyt wolne - poza tym, że wiąże się ze stratą czasu - osłabia motywację i obniża zainteresowanie przedmiotem, a tempo zbyt szybkie uniemożliwia pełne przyswojenie treści.

Cele

1. Samoakceptacja siebie.
2. Wszechstronny rozwój.
3. Poprawienie wyników uczenia się u słabszych i mniej sprawnych uczniów.
4. Podniesienie wyników uczenia się u zdolnych i sprawniejszych.

Zadania do realizacji

1. Zapewnienie wszechstronnego rozwoju.
2. Wspomaganie samodzielności uczenia się, wyrażania własnych myśli i przeżyć.
3. Doskonalenie sprawności ruchowej i tężyzny fizycznej.
4. Przetworzenie uczniów do wykorzystania wiedzy w życiu codziennym.
5. Wyrabianie u uczniów nawyku systematycznego uczenia się, rozwijania zainteresowań.

Ogólne sposoby indywidualizowania nauczania na lekcjach wychowania fizycznego

1. Różnicowanie stopnia trudności zadań w zależności od indywidualnych możliwości ucznia oraz od jego kierunkowych zainteresowań.
2. Obniżenie progu wymagań w stosunku do uczniów słabszych oraz zwiększenie progu wymagań w stosunku do uczniów zdolnych.
3. Stosowanie wnikliwej obserwacji pedagogicznej w celu sprecyzowania przyczyn niepowodzeń oraz utrzymywanie systematycznego kontaktu z rodzicami uczniów przejawiających predyspozycje do niesystematycznej pracy.
4. Umiejętne motywowanie uczniów do pracy i kształtowanie w nich pozytywnego nastawienia do przedmiotu i obowiązku szkolnego, przez co możliwe będzie kształtowanie odpowiedniego poziomu ich aspiracji.
5. Poznanie sposobu reagowania ucznia na różnorodne bodźce stosowane przez nauczyciela na lekcjach wychowania fizycznego.

6. Mobilizowanie uczniów zdolnych do aktywnego udziału w procesie nauczania i pomagania uczniom słabszym, co w efekcie wpłynie na podniesienie jakości wykonywanej wspólnie pracy oraz będzie pomocne w integracji grupy społecznej, jaką jest klasa.

Szczegółowe sposoby indywidualizowania nauczania na lekcjach wychowania fizycznego

1. Tworzenie zastępów, grup ćwiczebnych wg kryterium sprawnościowego (tzw. nauczanie wielopoziomowe). Pozwala to np. wyznaczyć trzy różne zadania trzem zastępom, ale identyczne dla każdego członka zastępu.
2. Zmiana zakresu i układu treści ruchowych w określonym celu metodycznym lub wychowawczym np. dodatkowe zadanie, cofnięcie się do ćwiczeń podstawowych, układ ruchów zamiast ćwiczenia pojedynczego, inne zadanie do wykonania.
3. Przeznaczenie krótszego lub dłuższego czasu na opanowanie umiejętności przez określonych uczniów (doraźne indywidualizowanie tempa pracy ucznia), w części lekcji lub w całej lekcji.
4. Zmiana metod nauczania ucznia (np. łatwiej przyswajalna) ze względów morfologicznych, psychicznych, psychomotorycznych, itp.
5. Wprowadzanie nowych środków dydaktycznych (przyborów, przyrządów, pomocy dydaktycznych).
6. Zmiana intensywności wykonania ćwiczenia, przyboru, wysokości itp.
7. Różnorodne sposoby organizacji nauczania w czasie lekcji (doraźna wymiana doświadczeń, opinii, porównanie stopnia opanowania ruchu) wg poziomu sprawności np. I-G-I (Indywidualnie – Grupowo – Indywidualnie).
8. Doskonalenie uczenia się przez łączenie czynności ruchowej z wyobrażeniem o ruchu (obraz, spostrzeżenie).
9. Uzupełnienie wiadomości o danej umiejętności ruchowej.
10. Podnoszenie poziomu pozytywnej motywacji (szczególnie indywidualnej i grupowej).
11. Wywołanie zainteresowania lekcją, tematem, konkretnym ruchem.
12. Prowadzenie ciekawych, atrakcyjnych i interesujących lekcji.
Wprowadzanie treści dostępnych dla danej grupy.

Sposoby realizacji

1. Indywidualizacja na zajęciach wychowania fizycznego.
2. Zapoznanie uczniów z wymogami edukacyjnymi – PSO.
3. Ocena wg postępu.
4. Stopniowanie trudności.
5. Wywiad środowiskowy
6. Prowadzenie obserwacji ucznia.
7. Organizacja dodatkowych popołudniowych zajęć rekreacyjnych dla wszystkich chętnych uczniów (doskonalenie umiejętności i rozwijanie swoich zainteresowań).
8. Włączenie uczniów do organizacji życia sportowego szkoły.

Formy - stopnie indywidualizacji

1. Nauczanie zbiorowe (cała klasa)

Powinno wszystkim stwarzać szansę wykonania zadania ruchowego (np. część wstępna lekcji). To nakazuje stosowanie średniego (w danej klasie) poziomu umiejętności, wysiłku, wymagań.

Niektóre przykłady:

- Wszyscy wykonują ćwiczenia gimnastyczne kształtujące, nauczyciel wymaga różnej obszerności, dokładności, akcentu motorycznego, itp.
- Ćwiczenia wszyscy wykonują w określonym czasie, nauczyciel zaleca, dopuszcza różną liczbę powtórzeń w tym czasie.
- Wszyscy ćwiczą rzuty do kosza nauczyciel dopuszcza, zaleca, wymaga, rzutów o różnej trudności i precyzji technicznej.

2. Praca uczniów w zastępach

Znacznie rozszerza różnorodność nauczania. Zadania zastępów zależą od szczebla nauczania i pomysłowości nauczyciela i uczniów. Zastęp może np. otrzymać zadanie takie jak wszyscy, albo jedno lub dwa wyłącznie własne.

Niektóre przykłady:

- Wszyscy wykonują to samo zadanie ale każdy na swój sposób.
- Wspólne poprawianie błędów technicznych.
- Stworzenie i rozwiązanie sytuacji problemowej.
- Przydział i wykorzystywanie różnych ról w pracy zespołowej.
- Każdy proponuje swój sposób rozwiązania, wykonania, objaśnienia.

3. Indywidualizacja

Indywidualizacja odniesiona do każdego ucznia jest teoretycznie najefektywniejsza, ale w warunkach przeciętnej lekcji najmniej realna i może dotyczyć tylko części osób. Polega ona na wyznaczeniu indywidualnych zadań dydaktycznych związanych z ogólnym zadaniem lekcji, albo odbiegających od niej częściowo, a nieraz całkowicie odmiennych. Te zadania zmierzają do ułatwienia uczniom mniej sprawnym opanowania umiejętności podstawowych, zaś uczniom sprawnym ukazanie dróg rozwoju i dalszego doskonalenia (wymagania ponadpodstawowe).

Spodziewane efekty

1. Szerokie zainteresowanie własnym rozwojem i zdrowiem.
2. Rozwijanie procesów samoanalizy wśród uczniów.
3. Poprawienie wyników uczenia się u słabszych i mniej sprawnych uczniów.
4. Podniesienie wyników uczenia się u zdolnych i sprawniejszych.
5. Samoakceptacja siebie.
6. Wszechstronny rozwój.